

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/134/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6710218076
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6710218076.3

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov Mgr. Martina Štubniaka a Mgr. Janky Benkovičovej, v spore žalobcu Ing. E. P., narodeného XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom Q. R. XXXX/XX, XXX XX W., právne zastúpeného IKRÉNYI & REHÁK, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 2, 811 08 Bratislava, IČO: 36 854 808, proti žalovanému News and Media Holding a.s., so sídlom Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 47 256 281, právne zastúpenému Škubla & Partneri s. r. o., so sídlom Digital Park II, Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 36 861 154, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy 50.000,- Eur, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 11C/186/2010-543 z 12. júla 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec okresnému súdu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť uverejniť na vlastné náklady v týždenníku PLUS 7 DNÍ a v denníku Plus JEDEN DEŇ ospravedlnenia v zneniach presne definovaných vo výrokovej časti rozhodnutia (prvý a druhý výrok), ďalej uložil žalovanému povinnosť odstrániť článok pod názvom „KTO HO CHRÁNI?“ z internetového portálu www.pluska.sk (tretí výrok) a tiež uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi čiastku 40.000,- Eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (štvrtý výrok). V časti, v ktorej sa žalobca domáhal v predmetných periodikách uverejnenia ospravedlnenia v znení, že ho nikdy nevyšetrovala polícia, nikdy nebol v trestnom konaní vypočúvaný ako svedok, nie to ako podozrivý z trestného činu, v živote voči nemu nebolo vznesené obvinenie a už vôbec nebol za akýkoľvek trestný čin odsúdený, okresný súd žalobu zamietol a zamietol ju aj ohľadne zvyšku žalobcom požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy (piaty výrok). Rozhodnutie o trovách konania vyhradil na samostatné rozhodnutie po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (šiesty výrok).

2. Na odvolanie oboch strán sporu Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 13Co/833/2013-645 zo dňa 05. 08. 2014 rozsudok okresného súdu potvrdil.

3. Na podklade sťažnosti žalovaného Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom č. k. III. ÚS 288/2017-32 zo dňa 05. 12. 2017 rozhodol, že základné právo obchodnej spoločnosti News and Media Holding a.s. na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13Co/833/2013-645 zo dňa 05. 08. 2014 porušené boli. Zároveň Ústavný súd SR zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13Co/833/2013-645 zo dňa 05. 08. 2014 a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

4. V dôsledku uvedeného rozhodnutia Ústavného súdu SR sa vec opätovne „vrátila“ do štádia odvolacieho konania, ktorého predmetom bolo posúdenie dôvodnosti odvolania tak žalobcu ako aj žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 11C/186/2010-543 zo dňa 12. 07. 2013. Súčasne bol odvolací súd v rámci odvolacieho konania viazaný právnym názorom Ústavného súdu SR obsiahnutým v predmetnom náleze, a to v zmysle ust. § 56 ods. 6 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov účinného v čase vyhlásenia predmetného nálezu (v súčasnosti účinné ust. § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

5. V odvolaniach napadnutom rozsudku okresný súd v rámci odôvodnenia na stranách 4 až 24 rozsudku popísal čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, uviedol stanovisko žalovanej strany, vyjadrenia žalobcu na pojednávaníach, ďalej popísal výpovede vypočutých svedkov a obsah vykonaných listinných dôkazov, potom na stranách 25 až 32 rozsudku doslovne zopakoval záverečnú reč právneho zástupcu žalobcu a na stranách 32 až 50 rozsudku zasa záverečné slovo právneho zástupcu žalovanej strany a v podstatnom zhrnul svoje závery (na stranách 50 až 55 rozsudku) nasledovne:

„Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Týmito zákonnými ustanoveniami poskytuje Občiansky zákonník ochranu proti neoprávneným zásahom do osobnostných práv občanov. V ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka je uvedený ich demonštratívny výpočet. Neoprávneným zásahom je v zásade každé nepravdivé tvrdenie alebo obvinenie uvedené na adresu alebo v súvislosti s konkrétnou osobou bez ohľadu na to, že išlo o preberanie a rozširovanie faktov, resp. informácií médiami, za účelom informovania verejnosti. Ani v rámci plnenia úloh tlače informovať verejnosť o veciach verejného záujmu nemôže dôjsť k ohrozeniu, prípadne k zásahu do práv iných. Sloboda prejavu nie je neobmedzená a má svoje hranice aj v prípade, že sa tlač zaoberá otázkami verejného záujmu. Vo všeobecnosti výkon slobôd zahŕňa povinnosti a zodpovednosť, čo sa vzťahuje aj na periodickú tlač, a to aj pri informovaní o otázkach verejného záujmu.

K otázke konkurencie práva na ochranu osobnosti s právom na informácie zaručeným článkom 26 ods. 1 Ústavy SR je potrebné uviesť, že Slovenská republika bola 30.06.1993 prijatá do Rady Európy a vyhlásila, že sa s účinnosťou od 1.1.2003 cíti viazaná, okrem iného, aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý bol uverejnený ako oznámenie pod č. 209/1992 Zb. (ďalej Dohovor).

Podľa článku 7 ods. 5 Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

Relevantná časť článku 10 Dohovoru znie:

1. Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov...

2. Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti, aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme... ochrany povesti a práv iných, ...alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

Dohovor ako medzinárodná zmluva o ľudských právach a základných slobodách podlieha výkladovým pravidlám medzinárodného práva (článok 31 a 33 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve z 23. 05. 1969). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len ESLP) týkajúcej sa slobody prejavu vyplýva, že v prípade konfliktu základných práv, ktoré nemajú absolútnu povahu a môžu byť preto obmedzené, súd v konaní vo veciach ochrany osobnosti musí dbať o to, aby svojím rozhodnutím dosiahol spravodlivú rovnováhu medzi konkurujúcimi si základnými právami, medzi ktorými nemožno vyvodit' žiadnu prioritu, ale vzniknutý konflikt medzi nimi sa musí vyriešiť výlučne so zreteľom na relatívnu závažnosť každého z týchto práv podľa konkrétnych okolností danej veci. Právo na dobrú povesť sa v súčasnosti považuje za právo chránené Dohovorom ako súčasť súkromného života. Treba preto zachovať spravodlivú rovnováhu medzi právom na rešpektovanie súkromného života garantovaného článkom 8 a právom na slobodu vyjadrovania garantovaného článkom 10 Dohovoru. V konaní vo veciach ochrany osobnosti musí súd preto pri posudzovaní primeranosti tvrdeného zásahu zvažovať nielen tvrdenia a skutočnosti uvádzané navrhovateľom na preukázanie porušenia jeho práva na ochranu osobnosti, ale aj skutočnosti, ktoré sa týkajú výkonu základného práva na slobodu prejavu druhého účastníka sporu.

ESLP vo svojich rozhodnutiach vychádza z toho, že štát a jeho orgány vrátane súdov, môžu zasiahnuť do výkonu chráneného práva alebo slobody len za súčasného splnenia troch podmienok : 1. zásah je ustanovený zákonom, 2. zodpovedá niektorému legitímnemu cieľu ustanovenému v Dohovore a 3. je nevyhnutný v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t.j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom.

Z judikatúry ESLP je nepochybné, že sloboda tlače je jedným z najdôležitejších pilierov demokratickej spoločnosti, na druhej strane však inštitúcie právneho štátu musia požívať ochranu pred neoprávnenou a nepodloženou kritikou médií.

V tomto prípade článok „Kto ho chráni?“, ako aj článok „A nič...“ uverejnené v týždenníku PLUS 7 dní a denníku PLUS 1 deň obsahujú viacero nepravdivých a zavádzajúcich údajov a navrhovateľovi nebol daný ani priestor na vyjadrenie svojho stanoviska.

V článkoch je napríklad uvedené:

1./ E. P. je dôležitý úradník na ministerstve, rozhoduje o podkladoch pri nákupe zbraní. Najzaujímavejšie na tomto pánovi je však drahé auto, na ktorom sa vozí. V skutočnosti je napísané na zamestnanca zbrojárskej firmy, ktorá sa za posledné dva roky dostala k viacerým kšeftom v hodnote viac ako 30.miliónov Eur.

2./ Podľa policajného spisu, ktorý má Plus 7 dní k dispozícii, práve P. pripravoval podklady pre jednotlivé súťaže tak, ako to vyhovovalo firmám, a dohadoval sa s nimi o tom ešte pred vyhlásením súťaže, čo je v rozpore so zákonom.

3./ Podobných ovplyvňovaní na ministerstve bolo podľa viacerých záznamov viacero. P. s E. dokonca menili už uzatvorenú zmluvu na dodávku vysielaciek Harris pre pluk špeciálneho určenia v Žiline.

4./ P. podľa policajných záznamov čulo komunikoval a prispôboval súťaže aj pre iné firmy, ako je napríklad Pyra či Špeciálne systémy a software. Podľa pripraveného trestného oznámenia dokonca prijímal od nich aj dary - napríklad pár náramkových hodínok.

5./ P. už dlhšie používa modrú Kiu Sorento, ktorá je napísaná na E. Z., zamestnanca zbrojárskej spoločnosti S.M.S. P. má dokonca povolenie na vjazd s autom do objektov ministerstva obrany. Za posledné dva roky pritom S.M.S. získala niekoľko zmlúv na lukratívne kšefty. Dodávala bezpilotné lietadielka za dva milióny Eur a najmä získala kontrakt za 30 miliónov Eur na modernizáciu vrtuľníkov Mi 17.

6./ Dokumenty nasvedčujúce trestnú činnosť vrátane odtajnených prepisov hovorov získaných Vojenským obranným spravodajstvom má týždenník Plus 7 dní k dispozícii.

7./ Týždenník Plus 7 dní minulý týždeň zverejnil časť policajného spisu, podľa ktorého P. čulo komunikoval so zástupcami zbrojárskych firiem a prispôboval podmienky tendrov, ako to vyhovovalo firmám a nie ministerstvu, ktoré P. zastupoval.

8./ Úradníka P. už nové vedenie ministerstva disciplinárne riešilo pre požičané auto Kia Sorento od zamestnanca zbrojárskej firmy S.M.S., ktorá získala napríklad 30. miliónovú zákazku na modernizáciu vrtuľníkov Mi 17.

Dokazovaním bolo preukázané, že navrhovateľ Ing. E. P. mal uzavretú Zmluvu o nájme motorového vozidla Kia Sorento s E. Z., ktorý v čase uzavretia nájmovej zmluvy bol živnostníkom - taxikárom. Pán E. Z. od 2.3.2010 bol zamestnancom obchodnej spoločnosti Hermes Group, s.r.o. Dubnica nad Váhom. Jednoznačne bolo preukázané, že E. Z. nebol nikdy zamestnancom obchodnej spoločnosti S.M.S. s.r.o. Autor článku A. E. si túto skutočnosť ani riadne neoveroval, čo vyplynulo z jeho svedeckej výpovede. Uspokojil sa z vyjadrením spolujajiteľa firiem Hermes Group, s.r.o. Dubnica nad Váhom, S.M.S. s.r.o. Dubnica nad Váhom a Hermes, a.s. Dubnica nad Váhom, C. U., ktorý mu povedal, že E. Z. je jeho zamestnancom. Právny zástupca odporcu vo svojich vyjadreniach aj vo svojej záverečnej reči poukazoval na personálne prepojenie firiem Hermes Group, s.r.o., Hermes, a.s. a S.M.S. s.r.o., v ktorých je spolujajiteľom C. U.. Odporca však ničím nepreukázal, že firma Hermes Group, s.r.o. má právo obchodovať so zbraňami a s vojenským materiálom. Táto skutočnosť vyplýva aj z predloženého výpisu z obchodného registra. Takéto oprávnenie však má obchodná spoločnosť S.M.S. s.r.o. Dubnica nad Váhom, ako aj obchodná spoločnosť Hermes, a.s. Dubnica nad Váhom.

Z uverejnených článkov jednoznačne vyplýva tvrdenie autora článkov, že navrhovateľ si požičal a neskôr kúpil motorové vozidlo Kia Sorento od zamestnanca firmy S.M.S. s.r.o. Dubnica nad Váhom, ktorá od Ministerstva obrany SR získala niektoré aj miliónové zákazky.

Nie je podstatné, či autor článku to urobil úmyselne alebo z nedbanlivosti. Jeho ničím nepodložené tvrdenie o spojení navrhovateľa a obchodnej spoločnosti S.M.S. s.r.o. Dubnica nad Váhom v súvislosti s požičaním auta od E. Z. malo vyvolať silnejší dojem o nejakých praktikách navrhovateľa. Ani v jednom článku sa neuvádza nejaké personálne prepojenie viacerých firiem. Je tam jednoznačne uvedené tvrdenie, že E. Z. bol pracovníkom firmy S.M.S. s.r.o., čo vôbec nie je pravdivé tvrdenie.

V konaní bolo preukázané, že voči navrhovateľovi bolo vznesené obvinenie, ale uznesenia, ktorým boli obvinenia vznesené boli zrušené. Nebolo preukázané, že proti navrhovateľovi by bola podaná obžaloba a ani to, že by bol za nejaký trestný čin odsúdený. Právny zástupca odporcu poukazoval na policajný spis, ktorý mal autor článku k dispozícii. Týmto sa právny zástupca odporcu snažil preukázať pravdivosť uverejnených článkov.

Svedok A. E. predložil ako dôkazy o svojich tvrdeniach nekompletné fotokópie dokumentov z policajného spisu PPZ-141-7/BPK-2008. Súd nemohol overiť pravdivosť a autenticitu predložených čiastočných fotokópií úradných záznamov z tohto spisu, lebo spis PPZ-141-7/BPK-2008 už neexistuje. Ako vyplynulo z oznámenia Prezídia Policajného zboru Úrad boja proti korupcii so sídlom v Bratislave zo dňa 27.9.2012 bol tento spis, ktorého súčasťou boli aj registratúrne záznamy PPZ-1000-1/BPK-2007, PPZ-1000-2/BPK-2007 a PPZ-1000-3/BPK-2007, dňa 29.1.2008 preprotokolovaný a v protokole nového ročníka mu bolo pridelené číslo PPZ-141/BPK-2008, ktorého obsah bol tvorený registratúrnymi záznamami č. PPZ-141-9/BPK-2008 a č. PPZ-141-7/BPK-2008. Tento spis bol dňom 16.8.2010 označený ako zničený na základe rozhodnutia o vyradení registratúrnych záznamov zo dňa 20.7.2010.

Na oboznámenie sa s obsahom spisu PPZ-V-11278/2007-ZPČ-Z-ITP nebol daný súhlas Vojenským obranným spravodajstvom Ministerstva obrany SR z dôvodu utajovaných skutočností.

Odporca tak ničím nepreukázal pravdivosť svojich tvrdení, že navrhovateľ sa mal dopustiť trestnej činnosti tým, že mal ovplyvňovať, prispôsobovať a manipulovať verejné obstarávanie. Takisto nepreukázal ani svoje tvrdenie, že v súvislosti s touto činnosťou mal prijímať nejaké dary, napríklad hodinky. Takisto nepreukázal, že navrhovateľ sa vozil v aute zamestnanca zbrojárskej spoločnosti S.M.S. s.r.o.

Súd preto podanému návrhu vyhovel a odporcovi uložil povinnosť uverejniť ospravedlnenia v týždenníku Plus 7 dní, v denníku Plus 1 deň, ako aj odstrániť uvedené články z internetového portálu www.pluska.sk <<http://www.pluska.sk>>.

Súd však čiastočne zamietol podaný návrh, keď neuložil odporcovi povinnosť zverejniť aj ospravedlnenie v znení „Pána E.a P. nikdy nevyšetrovala polícia, nikdy nebol v trestnom konaní vypočúvaný ako svedok, nie to ako podozrivý z trestného činu, v živote voči nemu nebolo vznesené obvinenie a už vôbec nebol za akýkoľvek trestný čin odsúdený“. V konaní bolo preukázané, že navrhovateľa polícia vyšetrovala, bolo voči nemu niekoľkokrát vznesené obvinenie. Preto v tejto časti súd návrh navrhovateľa zamietol.

Navrhovateľ podaným návrhom žiadal priznať aj nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 33.000 Eur, pričom v priebehu konania návrh upravil tak, že žiadal vyplatiť túto náhradu vo výške 50.000 Eur s odôvodnením, že v súvislosti so zverejnením uvedených článkov naďalej pretrvávajú zásahy do osobnostných práv navrhovateľa. Poukázal na ďalšie vznesené obvinenie, na skutočnosť, že tieto uznesenia boli ako nezákonné zrušené uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry zo dňa 23.3.2011 a uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava 3 zo dňa 5.5.2011. Z odôvodnenia predmetného uznesenia vyplýva, že dňa 7.10.2010 bol odstúpený spisový materiál z Úradu boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru pod č.k. PPZ-261/BPK-B-2010, v ktorom sa nachádzali informácie získané operatívnym spôsobom od novinára časopisu Plus 7 dní, týkajúce sa verejných obstarávaní vyhlasovaných Ministerstvom obrany SR. Z tohto uznesenia výslovne vyplýva, že jediným pôvodcom informácií, ktoré boli odporcom zverejnené a na základe ktorých bolo začaté predmetné trestné stíhanie, je práve sám odporca - novinár, zamestnanec odporcu. Ďalším následkom zásahu odporcu do osobnostných práv navrhovateľa, ktorý plynule nadväzuje na predmetné trestné stíhanie, začaté na základe odporcom uverejnených informácií predstavuje rozhodnutie Národného bezpečnostného úradu č. SP-PB-892-16/2011-Ž-38346 zo dňa 27.1.2012, ktorým NBÚ zrušil navrhovateľovi platnosť Osvedčenia vydaného pod č. PB-4115/2007-Ž zo dňa 23.10.2007. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že počas platnosti osvedčenia zistilo Vojenské spravodajstvo skutočnosť, ktoré by mohli byť dôvodom na zrušenie platnosti Osvedčenia. Rozhodnutie NBÚ ďalej v odôvodnení odkazuje na trestné stíhanie, keď uvádza: Z písomnosti Úradu boja proti korupcii Prezídia PZ zo dňa 18.11.2010 vyplýva, že vyšetrovateľ odboru boja proti korupcii Prezídia PZ začal dňa 5.11.2010 pod ČVS: PPZ-BPK-B-261/2010 trestné stíhanie vo veci trestného činu podľa § 266 ods.1, ods.2 písm. c) a d) Zákona č. 300/2005 Z.z. Trestného zákona. Jedným z hlavných podkladov pre vydanie rozhodnutia NBÚ boli práve informácie, na základe ktorých bolo začaté aj predmetné trestné stíhanie, t.j. informácie - nepravdivé skutkové tvrdenia zverejnené odporcom v médiách s celoslovenskou pôsobnosťou. Ďalším následkom bolo oznámenie Úradu pre verejné obstarávanie o začatí správneho konania vo veci vyčiarknutia zo zoznamu odborne spôsobilých osôb. Jediným východiskom Úradu pre verejné obstarávanie pre začatie správneho konania vo veci vyčiarknutia navrhovateľa zo zoznamu, je vyšetrovateľom predložené uznesenie Úradu boja proti korupcii PPZ zo dňa 28.10.2011, týkajúce sa trestnej veci vedenej pod ČVS: PPZ-261/B/K-B-2010.

Právny zástupca navrhovateľa v tejto súvislosti poukázal aj na to, že uvedené články sa stále nachádzajú na internetovom portáli www.pluska.sk <<http://www.pluska.sk>>, preto je nepochybné, že by vzhľadom k intenzite, rozsahu a trvaní vzniknutej nemajetkovej ujmy, ktorú musí navrhovateľ v dôsledku nezákonného konania odporcu nepretržite znášať a ktorá bez akýchkoľvek pochybností vedie k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti spoločnosti, túto nemajetkovú ujmu by pociťovala ako závažnú každá fyzická osoba nachádzajúca sa na mieste a postavení navrhovateľa. Je pritom nesporné, že takéto dlhodobé pôsobenie odporcom zverejnených nepravdivých, pravdu skresľujúcich tvrdení a neoprávnených hodnotiacich úsudkov, ktoré priamo vyvolávajú ďalšie zásahy, na ktoré poukazuje navrhovateľ v texte vyššie, neustále poškodzujú osobnostné práva navrhovateľa výrazným spôsobom a v značnej miere.

Podľa názoru súdu je náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 Eur primeraná intenzite a povahe neoprávneného zásahu zo strany odporcu do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa. Za rozhodujúce skutočnosti, ktoré opodstatňujú a zdôvodňujú priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v tejto výške sú tie, že uverejnenými výrokmi bol navrhovateľ obvinený z trestnej činnosti v najčítanejšom denníku a v jednom z najčítanejších týždenníkov a to bez možnosti reagovať. Takéto obvinenia navrhovateľa spôsobom, ktorý mal širokú publicitu a bez možnosti navrhovateľa „brániť sa“ tým istým spôsobom a formou, s takou istou širokou publicitou vedie súd k záveru, že len púhé uverejnenie ospravedlnenia odporcu navrhovateľovi v tom istom týždenníku a denníku nie je z hľadiska existujúcich negatívnych následkov na strane navrhovateľa postačujúce.

O trovách konania súd rozhodne podľa § 151 ods.3 O.s.p. samostatným rozhodnutím po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.“

6. V zákonnej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalobca napádajúc z obsahového hľadiska výrok o nepriznaní náhrady nemajetkovej ujmy nad sumu 40.000,- Eur. Žiadal v tejto časti rozsudok zmeniť a priznať mu aj zvyšok uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy v sume 10.000,- Eur z celkovo požadovanej sumy 50.000,- Eur.

7. Podľa žalobcu je rozsudok okresného súdu ohľadne nemajetkovej ujmy založený na nesprávnom právnom posúdení veci, keď síce okresný súd aplikoval na zistený skutkový stav správne ustanovenia - § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), tieto ale obsahovo nesprávne interpretoval a následne ich aj na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval. V danom prípade boli podľa žalobcu v plnej miere naplnené všetky zákonné podmienky na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. § 13 ods. 2 a 3 OZ a napriek tomu, že v rámci vykonaného dokazovania a na jeho základe zisteného skutkového stavu mal okresný súd správne za preukázané splnenie všetkých kritérií pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, priznal tento žalovaný nárok len v sume 40.000,- Eur. Voľná úvaha súdu pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu a tak výrok o náhrade nemajetkovej ujmy v priznanom rozsahu je arbitrárnym, pretože súd nijak neodôvodnil, akými úvahami sa pri určení (resp. nepriznaní) plnej výšky žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy) riadil a teda aké okolnosti prípadu ho viedli len k čiastočnému priznaniu tohto žalovaného nároku.

8. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie aj žalovaný, ktorý napadol výroky ukladajúce mu povinnosť zverejniť ospravedlnenia v oboch periodikách, výrok o povinnosti odstrániť dotknuté články z internetového portálu a napokon aj výrok ukladajúci mu povinnosť zaplatať čiastku 40.000,- Eur ako náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi. Navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie alebo rozsudok zmeniť a žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietnuť.

9. Žalovaný svoje odvolanie odôvodnil tým, že okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k niektorým nesprávnym skutkovým zisteniam, že napadnuté rozhodnutie vychádza aj z nesprávneho právneho posúdenia veci a že jeho odôvodnenie nezodpovedá (v tom čase účinnému) ust. § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

10. V konkrétnostiach poukázal žalovaný nato, že nesprávne skutkové zistenia prvoinstančného súdu vyplývajú zo znenia ospravedlnení:

a) zo znenia ospravedlnenia za článok „Kto ho chráni?“ (ďalej len: „Článok I.“) a článok „A nič“ (ďalej len: „Článok II.“), vyplýva, že sa má ospravedlniť (ďalej len: „Ospravedlnenie I.“) za nasledovné nepravdivé výroky o žalobcovi napr.: „...manipuloval viaceré verejné obstarávania, ...“ pričom taký výrok Článok I. ani Článok II. neobsahuje, ďalej za výrok: „...pripravoval podklady pre jednotlivé verejné súťaže...“ tento výrok je pravdivý nakoľko to vyplývalo u funkcie a pracovného zaradenia žalobcu na Útvare pre investície a akvizície Ministerstva obrany SR, ďalej výrok „...prispôboval ich podmienky tak, ako to vyhovovalo firmám a nie ministerstvu...“ pričom taký výrok Článok I. ani Článok II. neobsahuje, a ďalej výrok „...pričom zvýšil celkovú hodnotu zákazky na viac ako 1,7 Eur...“ pričom výrok o tom, že by žalobca zvýšil hodnotu zákazky Článok I. ani Článok II. neobsahuje, ďalej výrok „...“, za čo od týchto spoločností prijímal vecné dary...“ pričom taký výrok Článok I. ani Článok II. neobsahuje, pričom v Článku I. je len uvedená zmienka: „Podľa pripravovaného trestného oznámenia dokonca prijímal od nich dary...“ čo je však úplne iný výrok, v ktorom nie je obsiahnuté tvrdenie autora, že žalobca prijímal dary, ale že takáto informácia je obsiahnutá v pripravovanom trestnom oznámení. Článok I. ani Článok II. neobsahuje ani výrok „...za čo môže používať luxusné motorové vozidlo KIA SORENTO,“.

b) zo znenia ospravedlnenia za článok „Za odmenu“ (ďalej len: „Článok III.“) vyplýva, že sa má ospravedlniť (ďalej len: Ospravedlnenie II.“) za nasledovné nepravdivé výroky o žalobcovi napr. „...vyšetrovala ho polícia“ pričom sa jedná o pravdivú informáciu o žalobcovi, napokon aj súd samotný konštatuje na strane 4 rozsudku zistenie, že do znenia ospravedlnenia nepojal ospravedlnenie týkajúce sa tejto okolnosti, lebo ako sa uvádza na inom mieste odôvodnenia rozsudku (str. 54, 4. ods.) súd v dokazovaní zistil, že vyšetrovanie prebiehalo a na základe toho bolo aj voči osobe žalobcu vznesené obvinenie.

11. Ďalej na strane 52 (3. odsek) okresný súd uvádza zistenie: „...a navrhovateľovi nebol daný ani priestor na vyjadrenie svojho stanoviska.“ pričom z výsluchu svedka A.a E.a je zrejmé, že žalobca sa odmietol vyjadriť a žalobca toto tvrdenie svedka ani nepoprel. V texte Článku I. (str. 41) autor článku uviedol, že sa pokúšal so žalobcom telefonicky spojiť na účel vysvetlenia avšak neúspešne.

12. Okresný súd v ďalšom uložil žalovanému odstrániť z internetového portálu www.pluska.sk tri články. V prvoinstančnom konaní však nebolo vôbec predmetom dokazovania, že tieto tri články sú na danom

internetovom portáli zverejnené. Navyše nebol ani dokazovaný a skúmaný obsah týchto článkov, či vôbec obsahujú nejaké neoprávnené zásahy do práva na ochranu osobnosti žalobcu.

13. K nesprávnemu právnomu posúdeniu veci žalovaný uviedol, že na základe napadnutého rozsudku sa má ospravedlniť za tvrdenia „P. už dlhšie užíva modrú Kia Sorento, ktorá je napísaná na E. Z., zamestnanca spoločnosti S.M.S.“. Žalobca však bol v rozhodujúcom čase úradníkom na ministerstve obrany. V čase zverejnenia Článku I. sa vozil na vozidle KIA SORENTO, ako to vyplýva z nájomnej zmluvy uzavretej dňa 07. 05. 2008 na dobu určitú do 31. 12. 2010. Podľa pracovnej zmluvy z 01. 03. 2010 bol pán E. Z. v čase zverejnenia Článku I. pracovníkom spoločnosti HERMES GROUP, s. r. o., so sídlom Pionierska 423, 018 41 Dubnica nad Váhom. Na rovnakej adrese má sídlo spoločnosť HERMES, a. s., ktorá obchoduje so zbraňami, strelivom a muníciou a je personálne prepojená na spoločnosť HERMES GROUP, s. r. o. Na rovnakej adrese má sídlo spoločnosť S.M.S., spol. s r. o., ktorá obchoduje so zbraňami, strelivom a muníciou, ako aj vojenským materiálom a je tak isto personálne prepojená so spoločnosťou HERMES GROUP, s. r. o. Personálne prepojenie, prepojenie predmetov činností a spoločná adresa sídiel týchto spoločností spôsobuje stav, keď šofér pán E. Z. vykonáva prácu, vozí osoby, ktoré pôsobia vo všetkých troch vyššie uvedených spoločnostiach. Ohľadne týchto skutočností poukázal žalovaný na oboznámené výpisy z obchodného registra a výpoveď svedka Z.. Podľa tvrdenia konateľa spoločnosti HERMES GRPOUP, s. r. o. C. U., nemožno túto považovať za zbrojársku firmu a teda nerobila obchody s ministerstvom obrany, doručoval občas šofér Z. zásielky, obálky na ministerstvo obrany za personálne prepojené spoločnosti HERMES, a. s., a S.M.S. spol. s r. o.

14. Žalobca predložil súdu zmluvu o nájme motorového vozidla, podľa ktorej má zaplatiť za užívanie vozidla nájomné. Týmto listinným dôkazom chcel legalizovať užívanie vozidla. Zo svedectva prenajímateľa svedka E. Z. však vyplýva, že boli potichu („My sme mali nejakú tichú dohodu...“) dohodnutí, že nájomné platiť nebude. Z výsluchu svedka Z., ktorý vozil ako šofér predstaviteľov zbrojárskych firiem obchodujúcich s ministerstvom obrany, je teda preukázané, že poskytol žalobcovi nenáležitú výhodu, bezodplatné užívanie motorového vozidla KIA SORENTO počas takmer dvoch rokov. Skutočnosť, že takúto nenáležitú výhodu poskytovala takmer dva roky žalobcovi ako pracovníkovi ministerstva obrany osoba, ktorá vozila ako šofér predstaviteľov zbrojárskych firiem obchodujúcich s ministerstvom obrany, nemožno považovať za náhodu a určite je legitímnym dôvodom na zverejnenie.

15. V tejto súvislosti žalovaný poukázal aj na rozpory, podľa ktorých svedok Z. vo svojom výsluchu tvrdil, že motorové vozidlo KIA SORENTO predal v roku 2009 za 800.000,- Sk. Z výsluchu žalobcu ako aj z kúpnej zmluvy, ktorú žalobca predložil súdu však vyplynulo, že vozidlo kúpil v roku 2010 a že kúpna cena bola stanovená dohodou v sume 6.000,- Eur. Svedok Z. kúpil tento automobil, ako vyplýva z jeho výpovede za cca 900.000,- Sk a po dvoch rokoch bezodplatného užívania a po troch rokoch od kúpy vozidla ho predal žalobcovi za 20 % nadobúdacej ceny. Nemožno to považovať za náhodu, ale za ďalšiu neoprávnenú výhodu. Motívom tejto neoprávnenej výhody určite nebol priateľský vzťah šoféra voziaceho šéfov zbrojárskych firiem a úradníka ministerstva obrany zaoberajúceho sa nákupom zbrojného materiálu. Vyvoláva to podľa žalovaného dôvodné podozrenie, že dôvody poskytovania takýchto neoprávnených výhod boli práve dobré vzťahy žalobcu s predstaviteľmi zbrojárskych firiem.

16. Žalovaný ďalej namietal nesprávne právne posúdenie uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože v záverečnom zhrnutí predloženom v písomnej forme poukázal, že pre priznanie takéhoto nároku nie sú splnené hmotnoprávne podmienky. Poukázal na judikát zverejnený pod č. 29/2001.

17. Pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy nachádza rozsudok dôvody: „...uverejnenými výrokmí bol navrhovateľ obvinený z trestnej činnosti...“, „...a to bez možnosti reagovať.“, „...bez možnosti navrhovateľa „brániť sa“ tým istým spôsobom a formou, s takou istou širokou publicitou.“ Prvé konštatovanie podľa žalovaného nezodpovedá skutočnosti a ohľadne ostatných dvoch mal žalobca zákonné prostriedky na reakciu v zmysle § 7 a § 8 Tlačového zákona.

18. Žalovaný zdôraznil, že v dotknutých článkoch kritizoval činnosť žalobcu a uviedol, že táto činnosť je predmetom vyšetrovania a tiež ako je činnosť žalobcu popisovaná vo vyšetrovacích spisoch. Tieto spisy boli nakoniec skartované, avšak zo svedectva a z listinných dôkazov predložených autorom článkov je zrejмый ich obsah. Z rozhodnutia NBÚ zo dňa 27. 01. 2012 je známy výrok o tom, že žalobcu nemožno považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu, pretože uviedla nepravdivé údaje pri bezpečnostnom pohovore. Z tohto rozhodnutia sú zrejmé aj skutočnosti, že napr. vyšetrovateľ odboru boja proti korupcii

Prezídia policajného zboru SR začal 05. 11. 2010 trestné stíhanie vo veci, že zo spisu Sekcie kontroly - inšpekcie ministerstva obrany SR vyplývajú poznatky o správaní žalobcu, ktoré nebolo v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, že Vojenské spravodajstvo vykonalo so žalobcom dňa 25. 11. 2010 bezpečnostný pohovor, počas ktorého zodpovedal 52 otázok a tiež z tohto rozhodnutia je zrejmé, že dňa 08. 12. 2010 sa malo konať psychofyziologické overenie pravdivosti, ktoré ale žalobca odmietol tvrdiac, že trpí psychickými problémami. Tomuto sa žalobca nakoniec vyhol. Skutočnosť, že Výbor Národnej rady SR na preskúmanie rozhodnutí NBÚ toto rozhodnutie NBÚ zrušil a prikázal mu v ďalšom konaní doplniť dokazovanie nemení nič na tom, že sa jednalo o tak závažné pochybnosti o konaní žalobcu, že NBÚ považoval tieto skutočnosti za dôvod pre ich skúmanie. Ak teda NBÚ dospel k takým závažným záverom, bolo plne legitímne kritizovať počínanie žalobcu ako osoby verejného záujmu v periodickej tlači. Odôvodnenie rozhodnutia NBÚ preukazuje aj existenciu spisov, na ktoré poukazoval autor Článkov I. a II.

19. Napokon v závere odvolania žalovaný vytýkal rozsudku okresného súdu nedostatok odôvodnenia poukazujúc na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 171/2005 z 27. 04. 2006, na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija versus Španielsko z 09. 12. 1994), ako aj nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 226/03 z 12. 05. 2004 a na uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/210/2009 s tým, že požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku sú zakotvené v ust. § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a korektným a ústavne konformným výkladom tohto ustanovenia treba dospieť k záveru, že s v ňom uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii nevyplývajú. Rozhodnutie súdu nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, avšak vo všetkých svojich častiach musí zodpovedať zákonným požiadavkám uvedeným v § 157 OSP. V prejednávanej veci sa podľa názoru žalovaného súd neriadil zásadami § 157 OSP a odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nie je v súlade s ust. § 157 ods. 2 OSP, pretože neobsahuje analýzu skutkového stavu a nemožno z neho zistiť akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov súd spravoval, ako jednotlivé dôkazy vyhodnotil samostatne a vo vzájomných súvislostiach z hľadiska ich významu pre podstatu veci, ich hodnovernosti a pravdivosti. Odôvodnenie priznania náhrady nemajetkovej ujmy neobsahuje označenie do akej zložky práva na ochranu osobnosti bolo neoprávnene zasiahnuté, aký druh ujmy na strane žalobcu bol v konaní zistený a čím bol preukázaný. Neobsahuje ani popis príčinnej súvislosti medzi neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti žalobcu a vznikom konkrétnej ujmy na strane žalobcu.

20. K odvolaniu žalobcu žalovaný uviedol, že obe strany sa zhodujú v tom (i keď každý zo svojho pohľadu), že napadnutý rozsudok nie je v časti náhrady nemajetkovej ujmy preskúmateľný, lebo absentuje riadne odôvodnenie priznania resp. čiastočné nepriznanie náhrady.

21. Žalobca vo svojom následnom vyjadrení označil odvolanie žalovaného za tendenčné a účelové, založené iba na špekulatívnych záveroch, ktorými žalovaný skresľuje závery vykonaného dokazovania. Žalovaný poukazuje na domnelé nesprávne zistenia okresného súdu, ktoré majú vyplývať zo znenia ospravedlnenia. Časti výrokov, na ktoré žalovaný poukazuje sú však vytrhnuté z kontextu alebo sú v skutočnosti priamo obsiahnuté v článkoch. Naviac, aj v prípade ak by články v konkrétnom slovnom spojení alebo gramatickom tvare nepravdivé výroky ako celok explicitne neobsahovali alebo by ich časti vytrhnuté z kontextu celého článku boli pravdivé, nemožno bez ďalšieho tak ako tvrdí žalovaný dospieť k záveru, že tvrdenia resp. hodnotiace úsudky článku sú pravdivé. V takom prípade by uverejnením množstva nepravdivých tvrdení a neoprávnených hodnotiacich úsudkov o osobe žalobcu žalovaným došlo v článkoch k absolútne nepravdivému opísaniu celého skutkového deja. Z obsahu vyjadrenia ďalej vyplýva, že ak aj v článkoch obsiahnuté tvrdenia boli miestami pravdivé, spôsobom podania boli difamujúce a zakladajú nárok na ochranu osobnosti.

22. Odvolane žalobcu aj odvolanie žalovaného bolo podané ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol ku dňu 01. 07. 2016 zrušený a nahradený Civilným sporovým poriadkom (ďalej len „CSP“). Civilný sporový poriadok účinný od 01. 07. 2016 ako nový procesnoprávny kódex v prechodnom ust. § 470 ods. 1 určil, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konanie začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Pretože toto odvolacie konanie prebieha už v dobe účinnosti CSP, bolo potrebné na odvolacie konanie aplikovať príslušné ustanovenia CSP s poukazom na ust. § 470 ods. 2

veta prvá CSP, v zmysle ktorého ostávajú zachované právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP.

23. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24. Po oboznámení sa s napadnutým rozhodnutím prihladajúc na obsah spisu okresného súdu a vzhľadom na argumentáciu oboch sporových strán v rámci odvolacieho konania dospel odvolací súd k záveru o plnej opodstatnenosti tak odvolania žalobcu ako aj žalovaného. Strany sporu vo svojich odvolaniach presne vystihli všetky zásadné nedostatky napadnutého rozsudku a tie boli takého charakteru, že ich nebolo možné napraviť žiadnym iným postupom odvolacieho súdu než zrušením rozhodnutia a vrátením veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Primárne je preskúmané rozhodnutie postihnuté nedostatočným, zákonu nezodpovedajúcim odôvodnením a hoc aj dáva parciálne odpovede na niektoré otázky tohto sporu, sú to odpovede, ktoré nemajú podklad vo vykonanom dokazovaní, t. j. na základe vykonaných dôkazov dospel okresný súd k nesprávnym skutkovým zisteniam a to sa zasa prejavilo v nesprávnej aplikácii (hoc) správne zvolených právnych noriem.

25. V prvom rade je tak potrebné uviesť, že k problematike odôvodňovania súdnych rozhodnutí (tak vo vzťahu k predtým účinnému ustanoveniu § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ktoré do 01. 07. 2016 upravovalo náležitosti odôvodnenia rozsudku, ako aj k aktuálne účinnému ust. § 220 ods. 2 CSP) existuje rozsiahla judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky aj Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorá v konečnom dôsledku nadväzuje na východiská definované Európskym súdom pre ľudské práva v rozhodnutiach týkajúcich sa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Jej spoločným menovateľom je v zásade jednoduchá téza: strana sporu (resp. účastník) má v rámci práva na spravodlivý súdny proces právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatneným právom a obranou proti takému uplatneniu (pozri napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 2 Cdo 170/2005, rozhodnutie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 119/03, rozhodnutie ESLP vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. 01. 1999, prípadne Ruiz Torija proti Španielsku z 09. 12. 1994, atď.).

26. Rozhodnutie súdu musí teda obsahovať dostatočné a presvedčivé dôvody, na ktorých je založené a nič iné vo svojej podstate nekonštatoval ani Ústavný súd SR v náleze, ktorým zrušil prvé rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto veci. Rozsah tejto povinnosti sa pritom môže meniť v závislosti od povahy veci, lebo je len logické, že každá vec (spor) sa vyznačuje individuálnymi okolnosťami a tomu sa musí prispôbiť aj odôvodnenie rozsudku. Odvolací súd preto zastáva názor, že právu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia zodpovedá také rozhodnutie súdu, ktoré snáď i na menšom priestore, ale práve o to koncentrovanejšie ponúka v odôvodnení vysvetlenie všetkých relevantných argumentov strán a úvah súdu, ktoré viedli k určitému záveru majúcemu odraz vo výroku (výrokoch) rozhodnutia. Podľa odvolacieho súdu totiž nie kvantita odôvodnenia, jeho rozsah („počet strán“) ale jeho kvalita (teda obsahová stránka) je rozhodujúcim ukazovateľom pre posúdenie, či súdne rozhodnutie „jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany“.

27. V čase rozhodnutia okresného súdu platilo ust. § 157 ods. 2 OSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

28. Citované ustanovenie bolo v danom čase takisto procesnou garanciou práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na spravodlivé súdne konanie totiž v sebe zahŕňa (a zahŕňalo) aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, lebo len dodržaním tohto čiastkového oprávnenia môže byť v konečnom dôsledku naplnené právo na spravodlivý súdny proces ako celok. Za rozhodnutie naplňajúce

toto právo možno pokladať potom iba súdne rozhodnutie obsahovo zodpovedajúce požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozsudku aktuálne ust. § 220 ods. 2 CSP, resp. prv ust. § 157 ods. 2 OSP.

29. Odvolací súd je nútený konštatovať vzhľadom na obsahovú stránku odôvodnenia napadnutého rozsudku, že prvoinštančný súd v súlade s uvedeným nepostupoval. Nenaplnil teda ani právo žalobcu ani právo žalovaného na spravodlivý súdny proces, pretože hoci je odôvodnenie naozaj rozsiahle (má okolo 50 strán), to najpodstatnejšie čo by umožnilo stranám spoznať, prečo dosiahli úspech či neúspech v spore zaberá jeho štyri posledné strany. Aj keď samozrejme rozsah odôvodnenia nemôže byť smerodajný pre posúdenie otázky, či súd splnil svoju procesnú povinnosť riadne zdôvodniť prijaté závery, gro napadnutého rozhodnutia tvorí doslovná reprodukcia procesných úkonov sporových strán, prepis vykonaných dôkazov a tiež (vo svojej podstate správne) všeobecné právne východiská problematiky práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa § 11 a nasl. OZ a jeho konkurencie s právom na slobodu prejavu.

30. Odôvodnenie napadnutého rozsudku neobsahuje jasné a výstižné označenie preukázaných skutočností a skutočností nepreukázaných vo vzťahu ku konkrétnym vykonaným dôkazom, zodpovedajúce úvahy pri ich hodnotení a už vôbec nie vyrovnanie sa so zásadnými argumentmi sporových strán, ktoré v prvoinštančnom konaní odzneli. Chýba adekvátne a presvedčivé vysvetlenie jednotlivých čiastkových skutkových zistení, pretože buď neuvádza, ktoré dôkazy viedli k danému skutkovému zisteniu alebo ich síce uvádza, ale zase ich nehodnotí v súlade s vtedy účinným ust. § 132 OSP aj vo väzbe na iné dôkazy nasvedčujúce skôr opaku. Podľa odvolacieho súdu v tomto ohľade stačí ako jeden príklad za všetky uviesť, že podľa okresného súdu žalobcovi nebol daný priestor na vyjadrenie svojho stanoviska k článkom prezentovaným skutočnostiam, ale na druhej nie je z rozhodnutia zrejmé, ako bola posúdená výpoveď svedka A.a E.a, ktorý vypovedal, že žalobca mal priestor ale sa odmietol vyjadriť, resp. v spise je založené stanovisko žalobcu na novinárske otázky z Plus 7 dní zo dňa 29. 09. 2010 a ani o tomto nie je v rámci hodnotenia dôkazov v rozsudku zmienka.

31. Z rozhodnutia ďalej nevyplýva, za ktoré konkrétne (nepravdivé) výroky sa má žalovaný vlastne ospravedlniť, keď okresný súd v odôvodnení na strane 52 rozsudku uvádza „príkladmo“ 8 bodov (zrejme) „nepravdivých a zavádzajúcich“ tvrdení, avšak text ospravedlnenia vo výrokovej časti obsahuje ich vlastnú reinterpretáciu zo strany žalobcu, pričom druhý výrok rozhodnutia okresného súdu ohľadne ospravedlnenia označuje za nepravdivé aj to, že žalobcu vyšetrovala polícia, hoci v odôvodnení na str. 54 je konštatované preukázanie opaku (že polícia žalobcu vyšetrovala). Rozhodnutie neuvádza, ktoré konkrétne tvrdenia žalovaného o osobe žalobcu sú pravdivé a ktoré nie, resp. či ide o fakty alebo o hodnotiace úsudky. Vôbec neberie ohľad a nevyjadruje sa k opakovane žalovaným spomínanému faktu, že žalobca bol v danom čase pracovníkom Ministerstva obrany SR, mal v popise práce aj verejné obstarávanie a teda nakladanie s verejnými prostriedkami, o čom informovanie je nepochybne vecou verejného záujmu. Nezaoberá sa a neanalyzuje s pozitívnym či negatívnym výsledkom personálne prepojenie „zbrojárskych“ firiem, z ktorých s jednou žalovaný v článkoch spájal žalobcu prostredníctvom prenajatého a následne zakúpeného motorového vozidla od svedka Z. a ani rozdielnosťou menovaným prezentovanej verzii v porovnaní s verzou žalobcu o tejto transakcii. V zásade ani nebolo okresným súdom riadne vysvetlené, prečo by samotné spájanie žalobcu s dotknutými firmami malo mať na neho negatívny dopad, ak ním bolo v konaní tvrdené, že si motorové vozidlo legálne prenajal a následne legálne odkúpil od osoby, ktorá nemala mať nič spoločného s firmou majúcou kontrakty na Ministerstve obrany SR. V tomto úplne nelogicky vyznieva záver okresného súdu, že autor článku A. E. sa uspokojil s vyjadrením spolumajiteľa dotknutých firiem C. U. a že si ďalej neoveroval, či svedok Z. je alebo nie je zamestnancom obchodnej spoločnosti S.M.S s.r.o. - od koho povolanejšieho ako od spolumajiteľa si to ešte mal autor overovať okresný súd neuvádza. Okresný súd nelogicky tiež uzavrel otázku svedkom A.om E.om predložených nekompletných kópií policajného spisu, ktorého predložený obsah považoval súd vlastne za neexistujúci len z toho dôvodu, že sa ho nepodarilo iným spôsobom overiť (nie je vylúčené v ďalšom konaní sa o to pokúsiť opätovným dotazom na príslušné inštitúcie). Už len záverom tejto časti treba dodať, že nedostatočné odôvodnenie rozsudku sa vzťahuje nielen na samotný základ žalovaných nárokov (t. j. či došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti podľa ust. § 11 OZ), ale aj na žalobcovi priznanú náhradu nemajetkovej ujmy (vrátane toho, prečo súd priznal čiastku 40.000,- Eur a nie celú požadovanú sumu 50.000,- Eur), ohľadne ktorej bolo v podstate na vrub žalovanému bez bližšieho vysvetlenia pripísané to, že príslušné orgány (NBÚ, orgány činné v trestnom konaní, Úrad pre verejné obstarávanie) postupovali v rámci výkonu svojich právomocí a za to má niesť zodpovednosť žalovaný v miere pomerne zásadnej vzhľadom na výšku prisúdenej náhrady.

Odôvodnenie rozsudku tu nie je súladné s ust. § 157 ods. 2 OSP nielen podľa žalobcu, žalovaného a Ústavného súdu SR (odsek 64 predmetného nálezu), ale aj podľa odvolacieho súdu.

32. Toto všetko boli hľadiská podstatné pre správne rozhodnutie v spore, lebo práve tie sú dôležité aj pre posúdenie celého prípadu cez prizmu testu proporcionality v širšom a užšom zmysle ako tento vykonal ústavný súd v kasačnom náleze (odsek 23 a nasl. nálezu) a rovnakým smerom sa bude musieť v ďalšom konaní uberať aj okresný súd, lebo bez toho nedokáže dôjsť k správne a spravodlivému záveru v otázke, či sporné články (ich označené časti) boli takými zásahmi do práva na ochranu osobnosti (a cezeň aj ústavného práva na súkromie) žalobcu, že je namieste mu poskytnúť ochranu na úkor práva žalovaného na slobodu prejavu. Uloženie povinnosti ospravedlniť sa za sporné výroky (s tým súvisiace stiahnutie článkov z internetového priestoru) a zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy totiž nie je ničím iným než vo svojich dôsledkoch obmedzenie práva na slobodu prejavu (v tomto prípade žalovaného) a ako správne okresný súd uviedol v rámci svojich všeobecných teoretických úvah, takýto zásah nie je možný bez naplnenia určitých podmienok. Treba ešte dodať, že bez toho, aby odvolací súd nastoľoval správne riešenie, bude si musieť okresný súd (a aj žalobca) zodpovedať otázku, či je možné opätovné uloženie povinnosti zverejniť ospravedlnenia za výroky, za ktoré sa už raz ospravedlnenie zverejnilo (ako to vyplýva z obsahu dovolania podaného žalovaným v tejto veci ešte pred rozhodnutím ústavného súdu) a takisto či je možné prisúdiť (v podstate opätovne) náhradu nemajetkovej ujmy v prípade, ak by už bola za daný zásah pôvodcom zásahu uhradená dotknutej osobe.

33. V ďalšom konaní nasledujúcom po vrátení veci bude teda okresný súd postupovať naznačeným smerom a zamieria sa na (vy)riešenie najmä doteraz uvedených aspektov prípadu, pričom neopomenie zaoberať sa samozrejme aj inými skutočnosťami, ktoré prípadne vyplynú z konania vzhľadom na dobu, ktorá ubehla od prvého rozhodnutia. Okresný súd sa sústreďí aj na riadne a presvedčivé odôvodnenie nového rozhodnutia, ktoré bude zodpovedať ust. § 220 ods. 2 CSP, v rámci čoho sa vyvaruje nadbytočného prepisovania obsahu spisu bez kritického zhodnotenia skutočností z neho vyplývajúcich, teda do odôvodnenia rozhodnutia pojme len také skutkové a právne okolnosti prípadu, ktoré budú predstavovať už spomínané „jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany“. Vykonané dôkazy samozrejme vyhodnotí v súlade s ust. § 191 CSP a svoje úvahy s tým spojené jasne a stručne vysvetlí reagujúc aj na všetky relevantné námietky strán z prvoinštančného, resp. z odvolacieho konania, aby tak bol z rozhodnutia zrejmy skutkový stav veci. V rámci právneho posúdenia veci (ako súčasť testu proporcionality) tiež rozlíši, že nakoľko k porušeniu práva žalobcu malo dôjsť slovnými výroky na jeho adresu, či sa jedná v tom-ktorom výroku o fakt alebo o hodnotiaci úsudok, resp. o ich kombináciu. Skutkové tvrdenia sa totiž opierajú o fakt, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania, pravdivosť tvrdenia je teda overiteľná a v zásade platí, že oznámenie pravdivej informácie nezasahuje do práva na ochranu osobnosti, pokiaľ tento údaj nie je podaný skresľujúco. Z hľadiska pravdivosti skutkových tvrdení nie je nevyhnutné trvať na ich úplnej presnosti, ale je postačujúce, aby celkové vyznenie určitej informácie zodpovedalo pravde. Porušenie práva môže byť spôsobené len takými skutkovými tvrdeniami, ktoré sú objektívne spôsobilé privodiť ujmu na dobrej povesti v očiach ostatných fyzických a právnických osôb, a to treba posúdiť nielen podľa použitých výrazov a formulácií, ale podľa celkového dojmu s prihliadnutím ku všetkým súvislostiam a okolnostiam, za ktorých k tvrdeniu došlo. Na rozdiel od skutkového tvrdenia, hodnotiaci úsudok vyjadruje subjektívny názor svojho autora k danému fakt, zaujíma určitý postoj tak, že ho hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to na základe vlastných subjektívnych kritérií. Hodnotiaci úsudok nemožno akokoľvek dokazovať, je potrebné skúmať, či sa zakladá na pravdivej informácii, či forma jeho verejnej prezentácie je primeraná a či zásah do osobnostných práv je nevyhnutným sprievodným javom kritiky, to znamená, či primárnym cieľom kritiky nie je hanobenie či zneuctenie danej osoby, kde treba rozlišovať medzi kritikou prípustnou a medzi kritikou, ktorá môže tvoriť podstatu neoprávneného porušenia práva fyzickej osoby. Ak má byť kritika prípustná, musí byť vecná, konkrétna a primeraná čo do obsahu, formy a miesta. Vecnosť kritiky vyžaduje, aby kritika vychádzala z pravdivých skutočností, konkrétnosť kritiky znamená, že hodnotiaci úsudok sa musí opierať o konkrétne skutočnosti a primeranosť kritiky znamená, či nevybočuje z medzí nutných k dosiahnutiu sledovaného a zároveň spoločensky uznávaného účelu. Práva na ochranu osobnosti sa môžu domáhať samozrejme aj osoby tzv. verejného záujmu (verejne činné osoby), no kritériá posúdenia skutkových tvrdení a hodnotiacich úsudkov sú v ich prípadoch omnoho mäkkšie v prospech pôvodcov týchto výrokov. Je to dané skutočnosťou, že osoba vystupujúca na verejnej scéne musí počítať s tým, že bude pod drobnohľadom verejnosti, ktorá sa zaujíma o jej profesionálny, ako aj súkromný život a súčasne ho hodnotí, zvlášť ak ide o osobu, ktorá spravuje verejnú záležitosť.

34. Pri zásahu do osobnostných práv na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, súkromia a dobrej povesti písomným alebo ústnym prejavom dochádza ku konfliktu s právom na slobodu prejavu, ktoré zaručuje článok 26 Ústavy SR a článok 10 Dohovoru. Česká a Slovenská Federatívna Republika pri ratifikácii Dohovoru uznala na základe vzájomnosti právomoc ESLP podľa článku 46 Dohovoru, ktorého právomoc podľa článku 32 Dohovoru zahŕňa všetky otázky, týkajúce sa výkladu a aplikácie Dohovoru a jeho protokolov. ESLP v rámci všeobecných princípov, obsiahnutých v článku 10 Dohovoru, ako ich stanovuje judikatúra, zdôrazňuje, že právo na slobodu prejavu predstavuje jeden zo základných pilierov existencie demokratickej spoločnosti a jednu z hlavných podmienok pre rozvoj tejto spoločnosti i rozvoj každého človeka. S výhradou článku 10 ods.2 Dohovoru sa vzťahuje nielen na „informácie“, alebo „myšlienky“, ktoré sú prijímané priaznivo alebo sú považované za neurážlivé alebo neutrálne, ale aj tie, ktoré útočia, šokujú, či znepokojujú štát alebo časť obyvateľstva. Také sú požiadavky plurality, tolerancie a ducha otvorenosti, bez ktorých niet „demokratickej spoločnosti“. Táto sloboda podlieha obmedzeniam, stanoveným v článku 10 ods.2, ktoré ale musia byť chápané striktné. Potreba akýchkoľvek obmedzení musí byť presvedčivo zistená (napr. Nilsen a Johnsen proti Nórsku sťažnosť č.23118/93, Lingens proti Rakúsku, rozsudok z 08.07.1986). Zásah do práva osoby na slobodu prejavu predstavuje porušenie článku 10, pokiaľ nespadá do jednej z výnimiek stanovených v ods.2 tohto článku. Je preto nutné skúmať, či zásah bol „ustanovený zákonom“, či „sledoval jeden alebo viacero cieľov, ktoré sú podľa článku 10 ods.2 legitímne“ a či bol „nevyhnutný v demokratickej spoločnosti“ z pohľadu vyššie uvedených cieľov (napr. Sunday Times proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 26.04.1979). Prídavné meno „nevyhnutný“ v zmysle článku 10 ods.2 zahŕňa existenciu „naliehavej spoločenskej potreby“. Zmluvné štáty majú určitú voľnosť v úvahe, či taká potreba existuje, avšak táto ide ruka v ruke s európskou kontrolou, týkajúcou sa aj rozhodnutí, vydaných nezávislým súdom (napr. Janowski proti Poľsku sťažnosť č. 25716/94). ESLP zdôraznil, že sloboda tlače tiež zahŕňa podporu určitému stupňu nadsázky alebo dokonca provokácie (napr. rozsudok vo veci Prager a Oberschlick proti Rakúsku z 26.04.1995, rozsudok vo veci Bladet Tromso a Stensaas proti Nórsku sťažnosť č.21980/93). Právo na slobodu prejavu, vyjadrovania treba využívať tak, aby nebolo porušené právo podľa článku 6 ods.2 Dohovoru, teda prezumpcia nevinoty platí až do momentu zákonného uznania viny (napr. Du Roy a Malaurie proti Francúzsku sťažnosť č.34000/96, Worm proti Rakúsku, rozsudok z 29.08.1997). ESLP zdôrazňuje nutnosť rozlišovať medzi vyhláseniami faktov a hodnotiacimi úsudkami. Existenciu skutočnosti (faktu) možno dokázať, pravdivosť hodnotiaceho úsudku nie. ESLP opakovane uviedol (napr. rozsudok De Haes a Gijssels proti Belgicku z 24.02.1997, vo veci Pedersen a Baadsgaard proti Dánsku sťažnosť č.12697/01, rozsudok vo veci Feldek proti Slovenskej republike z 12.07.2001), že klasifikácia vyhlásenia ako skutočnosti alebo ako hodnotiaceho úsudku je záležitosťou, ktorá v prvom rade patrí do rámca voľnej úvahy vnútroštátnych orgánov, najmä vnútroštátnych súdov. Avšak aj keď je vyhlásenie hodnotiacim úsudkom, musí existovať dostatočný skutkový základ, ktorý takýto úsudok podporuje, inak bude tento úsudok neprimeraný. Aj keď určité konštatovanie je hodnotiacim úsudkom, proporционаlita zásahu môže závisieť od toho, či existuje dostatočný faktický základ pre namietané konštatovanie, keďže dokonca aj hodnotiaci úsudok bez skutočností, ktoré ho podporujú (odôvodňujú) môže byť prehnaný (Jerusalem proti Rakúsku, rozsudok z 27.02.2001). Vo veci Pedersen a Baadsgaard proti Dánsku ESLP okrem iného uviedol, že ak sťažovatelia nenechali divákom otázky otvorené alebo aspoň nepoložili vhodnú otázku, ale divákom posunuli záver o tom, že istá osoba sa dopustila závažného trestného činu, takéto obvinenie nemožno, ani pri najliberálnejšej interpretácii, chápať ako hodnotiaci úsudok. Je pravdou, že hoci jednotlivец, ktorý sa zúčastňuje verejnej diskusie o veci všeobecného záujmu, nesmie prekročiť určité hranice najmä vo vzťahu k rešpektovaniu dobrého mena a práv iných, môže si pomôcť istou dávkou prehánania alebo dokonca provokácie alebo inými slovami použiť trochu neprimerané vyhlásenie (napr. Mamere proti Francúzsku, rozsudok zo 07.11.2006). ESLP opakovane zdôraznil, že hranice prijateľnej kritiky sú širšie vo vzťahu k politikom (v širšom zmysle k osobám verejného záujmu) ako takým, než vo vzťahu k súkromnej osobe. Na rozdiel od súkromnej osoby verejne činná osoba, resp. osoba majúca reprezentovať verejný záujem sa nevyhnutne a vedome vystavuje prísnej kontrole každého jeho slova a skutku tak zo strany novinárov ako aj celej verejnosti a následne musí preukázať vyššiu mieru tolerancie (obdobne napr. Lingens proti Rakúsku rozsudok z 08.07.1986 a ďalšie).

35. Tieto rozhodnutia vrátane niekoľkokrát spomínaného nálezu ústavného súdu a z nich vyplývajúce závery bude mať na zreteli okresný súd pri opätovnom posudzovaní prejednávanej veci.

36. Vzhľadom na uvedené odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom konaní bude okresný súd postupovať opisovaným spôsobom naznačenom smere.

37. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP). V novom rozhodnutí rozhodne prvoinštančný súd i o náhrade trov celého, teda aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

38. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).